

Stupanj informiranosti medicinskih sestara i tehničara o metodama vođenja sestrinske dokumentacije

Awareness degree of nursing on methods for managing the nursing documentation

Ada Brailo¹, Suzana Ančić¹, Nina Mesulić¹, Pavle Bilić², Narcis Hudorović³

¹ Opća bolnica Dubrovnik, Odjel za pedijatriju, Dr. Roka Mišetića 2, 20000 Dubrovnik, Hrvatska

¹ Dubrovnik General Hospital, Department of Pediatrics, Dr. Rocco Mišetića 2, 20000 Dubrovnik, Croatia

² Opća bolnica Dubrovnik, Hitni bolnički prijem, Dr. Roka Mišetića 2, 20000 Dubrovnik, Hrvatska

² General Hospital Dubrovnik, Emergency hospital admissions, Dr. Rocco Mišetića 2, 20000 Dubrovnik, Croatia

³ Zavod za vaskularnu kirurgiju, Klinički bolnički Centar "Sestre milosrdnice", Vinogradska 29, 10000 Zagreb, Hrvatska

³ Department of Vascular Surgery, University Clinical Center "Sestre milosrdnice", Vinogradska 29, 10000 Zagreb, Croatia

Sažetak:

Cilj: Cilj rada je istražiti stupanj informiranosti medicinskih sestara/tehničara srednje i više stručne sprema o svakodnevnoj uporabi sestrinske dokumentacije.

Metoda: U istraživanje je uključeno 36 ispitanika. U svrhe istraživanja napravljen je originalni anketni upitnik. Anketa je bila anonimna. Istraživanje je provedeno u Općoj bolnici Dubrovnik. Ispitanici uključeni u istraživanje zaposleni su na 10 bolničkih odjela Opće bolnice Dubrovnik. radne zadatke na deset bolničkih odjela. Kriteriji za uključivanje ispitanika bili su, i to: završena srednja medicinska škola i/ili studij sestrinstva i aktivna svakodnevna uporaba sestrinske dokumentacije

Rezultati: Anketni upitnik ispunilo je 36 ispitanika visa stručna sprema [(27,78%); srednja stručna sprema (72,22%)].

Zaključak: za učinkovito provođenje SD neophodna je dodatna edukacija MS/MT i pacijenata.

Ključne riječi: bolnički odjel • medicinske sestre • sestrinska dokumentacija

Kratki naslov: Informiranost i medicinske sestre

Abstract:

Objective: The aim of this study was to investigate the awareness degree of nurses / technicians in middle and high qualifications of the everyday use of nursing documentation.

Method: The study included 36 participants. For the purpose of the study the original questionnaire was made. The survey was anonymous. The study was conducted at General Hospital Dubrovnik. Subjects included in the study were employed in 10 wards of Dubrovnik General Hospital. The inclusion criteria were as follows: Completion of secondary medical school and / or study nursing and active everyday use of nursing documentation

Results: The questionnaire filled out the 36 respondents [higher degree (27.78%), secondary education (72.22%)].

Conclusion: Effective implementation of the SD requires additional training among MS / MT and patients.

Keywords: hospital ward • nurses • nursing documentation

Running head: Nurses and level of inform

Received May 28th 2014;

Accepted June 9th 2014;

Autor za korespondenciju/Corresponding author: Ada Brailo, General Hospital Dubrovnik, Department for Pediatrics, Dr. Roka Mišetića 2, 20000 Dubrovnik, Croatia • E-mail:ada.brailo@gmail.com

Uvod / Introduction

Sestrinska dokumentacija [SD] je metoda novijeg datuma koja je uvedena u svakodnevne radne zadatke medicinskih sestara/tehničara [MS/MT] s ciljem unapređenja sestrinske struke [1]. Uvođenje SD uzrokovalo je promjene u radu MS/MT u Općoj bolnici [OB] Dubrovnik. Promjene u sestrinstvu Republike Hrvatske [RH] bile su nužne zbog usklađivanja s standardima iz Direktiva o Sestrinstvu Europske Unije [EU] standarda s EU povećanju stupnja obrazovanja MS/MT i posljedično povećanja stupnja kvalitete zdravstvene njege.

Nadalje, MS/MT povećava se stupanj [2] kompetencija, i to:

- Znanjem, vještinama i osposobljenošću za siguran i učinkovit rad;
- Povećanjem stupnja odgovornosti za aktivnosti za koje su osposobljene.

Vođenjem **sestrinske dokumentacije**, evidentiraju se provedeni postupci tijekom 24 sata [3].

Sestrinska dokumentacija sadrži:

- sestrinsku listu - sažetak praćenja stanja pacijenta tijekom hospitalizacije;
- sažetak praćenja provedenih postupaka zdravstvene njege;
- praćenje općeg i specifičnog statusa pacijenta (*decur-sus*);
- plan zdravstvene njege - lista provedenih sestrinskih postupaka;
- evidencija ordinirane i primijenjene terapije - unos i količina izlučivanja tjelesnih tekućina;
- procjena bola;
- lista za praćenje dekubitusa;
- nadzorna lista rizičnih postupaka zdravstvene njege;
- izvješće o incidentu (spriječenom ili nastalom);
- otpusno pismo zdravstvene njege;
- sestrinske dijagnoze proizašle iz obrazaca po Gordonovoj skali;
- lista okretanja pacijenta;
- Braden, Knoll i Norton skalu za procjenu sklonosti dekubitusu;
- Glasgow koma skalu;
- Morseova ljestvicu za procjenu rizika za pad;

Primjena SD osigurava povećanje kvalitete i obima provedenih postupaka zdravstvene njege i trajno praćenje općeg i specifičnog stanja bolesnika. SD je skup podataka koji služe u istraživačke i statističke svrhe. Dokumentiranjem sestrinskog rada, bolesnik je partner u skrbi za vlastito zdravlje, a SD poboljšava kvalitetu bolničke skrbi za pacijenta.

Cilj ankete je bio istražiti stupanj informiranosti MS/MT u OB Dubrovnik na 10 bolničkih odjela o primjeni i radu sa SD.

Metoda / Method

Za svrhe istraživanja napravljen je originalni upitnik, prilagođen za bolničke odjele u OB Dubrovnik, a prema osnovama NDCDA. U istraživanje su uključeni MS/MT različite životne dobi i stupnja stručne spreme. Ispitanicima su odgovarali na 14. pitanja, i to: 1] jeste li zaposleni u struci; 2] starosna dob; 3] stručna sprema; 4] na kojem odjelu radite; 5] jeste li upoznati sa sestrinskom dokumentacijom; 6] razumijete li razloge uvođenja sestrinske dokumentacije; 7] smatrate li da je SD važan dio sestrinskog posla; 8] smatrate li da se uvođenjem sestrinske dokumentacije poboljšala kvaliteta zdravstvenih usluga 9] smatrate li da je uvođenje SD napredak u sestrinskoj struci; 10] vodite li svakodnevno na vašem odjelu sestrinsku dokumentaciju; 11] kojim postupcima želite nadopuniti ili poboljšati SD. Opišite metodu poboljšanja SD:

- prijedlozi
- nedostatci
- prednosti sestrinske dokumentacije

Rezultati / Results

Statistički značajni rezultati istraživanja prikazani su na slikama [slika 1-7]

Ad 1] Jeste li upoznati sa SD?

Odgovorom na pitanje o poznavanju sestrinske dokumentacije, 33 ispitanika [91,67%] izjasnilo se da su upoznati sa SD, 3 ispitanika [8,3%] se izjasnilo da su površno upoznati sa SD, dok se nitko od ispitanika nije izrazio da nije upoznat sa SD.

SLIKA [1] Odgovori ispitanika o poznavanju sestrinske dokumentacije.

Ad 2] Je li razumijete razloge uvođenja SD?

Odgovorom na pitanje o razumijevanju razloga uvođenja SD u proces rada, 6 ispitanika [16,67%] izjasnilo se da razumije, 19 ispitanika [52,78%] ne razumije i 11 ispitanika [30,55%] površno razumije razloge uvođenja SD.

SLIKA [2] Razumijevanje razloga uvođenja sestrinske dokumentacije.

Ad 3] Smatrate li da je SD važan dio sestrinskog posla?

Odgovorom na pitanje o važnosti SD, 16 ispitanika [44,44%] je odgovorilo da je SD važan dio sestrinskog posla, 13 ispitanika [36,11%] misli da SD nije važan dio sestrinskog posla, te 7 ispitanika [19,44%] misli da je SD apsolutno nepotrebna.

SLIKA [3] Mišljenje ispitanika o važnosti sestrinske dokumentacije.

SLIKA [5] Odgovori ispitanika o napretku sestrinske struke uvođenjem sestrinske dokumentacije

Ad 4] Smatrate li da se uvođenjem SD dobilo na kvaliteti zdravstvene zaštite.

Odgovorom na pitanje o kvaliteti zdravstvene usluge uvođenjem SD, 6 ispitanika [16,67%] se izjasnilo da se dobilo na kvalitet zdravstvene zaštite, 14 ispitanika [38,89%] se izjasnilo da se nije dobilo na kvaliteti, 7 ispitanika [19,44%] se izjasnilo da se možda malo dobilo na kvaliteti zdravstvene usluge dok 9 ispitanika [25%] tvrdi da je kvaliteta smanjena.

SLIKA [4] Odgovori ispitanika o kvaliteti zdravstvene usluge uvođenjem sestrinske dokumentacije.

Ad 5] Smatrate li da je uvođenje SD napredak u sestrinskoj struci?

Na pitanje o napretku sestrinske struke uvođenjem SD, 11 ispitanika [30,55%] se izjasnilo da je sestrinska struka napredovala, 25 ispitanika [69,44%] misli da nije napredovala te da je to samo dodatni posao MS/MT.

Ad 6] Je li svakodnevno na vašem odjelu provodite SD?

Na pitanje o svakodnevnom provođenju SD na odjelu na kojem rade, 34 ispitanika [94,44%] se izjasnilo da provodi SD svakodnevno, 2 ispitanika [5,5%] se izjasnila da ne provode SD svakodnevno na odjelu na kojem su zaposleni.

SLIKA [6] Odgovor ispitanika o svakodnevnom provođenju sestrinske dokumentacije.

Ad 7] Bi li željeli nečim nadopuniti ili skratiti SD?

Na pitanje da li bi željeli nečim nadopuniti ili skratiti SD 27 ispitanika [75%] se izjasnilo da bi nadopunili ili skratili SD, 9 ispitanika [25%] ne bi mijenjali ništa.

SLIKA [7] Odgovori ispitanika o nadopuni i skraćivanju SD.

Rasprava / Discussion

Analizom rezultata istraživanja iznalazi se da je većina ispitanika upoznata sa SD (91,67%); većina ispitanika smatra da je SD važni dio sestrinskog posla (44,44%); ali ne razumiju potrebu za uvođenjem dodatnog posla ionako prezaposlenih MS/MT (52,78%). Unatoč mišljenju da je SD važan dio sestrinskog posla prevladava mišljenje da SD nije napredak za sestrinsku strukovnost (69,44%) i da se nije poboljšao stupanj kvalitete zdravstvene njege, i to posebice stoga što MS/MT zbog vođenja SD nema dostatno vremena za provođenje istog uz pacijenta (38,89%).

Prema dobivenim rezultatima zaključujemo da djelatnici OB Dubrovnik smatraju kako je za učinkovito provođenje SD neophodna dodatna edukacija i to MS/MT i pacijenata.

Dodatno zapošljavanje educiranih medicinskih sestara, preraspodjela posla na bolničkim odjelima kao i prilagodba kompjuterskih programa, poglavito za pojedine odjele kao što su pedijatrija i psihijatrija značajno bi olakšalo svakodnevni rad MS/MT u OB Dubrovnik.

Literatura / References

- [1] Fučkar G, Proces zdravstvene njege. Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb, 1992.
- [2] Višnja Vičić Hudorović. Lifelong learning and academic advancement in nursing. SG/NJ 2013; 18(3):167-168.
- [3] available et: <http://www.mefmo.ba/eucenje/claroline/backends/download.php?url=L1pkcmF2c3R2ZW5pX21lbmFkbWVudC9TZXNpamFfMTlucGRm&cidReq=SMIMZ>. Retrieved 9th January 2014.